

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-430/25-35076/2

Podgorica, 28.10.2025. godine

Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica
gospođi, prof. dr Anđeli Jakšić Stojanović, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori

Veza: Vaš akt broj: 12-633/25-10240/1 od 08.10.2025. godine

Poštovana gospođo Jakšić Stojanović,

Povodom *Predloga programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori*,
Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga programa i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenim Predlogom podstiču se istraživači da se u ranoj fazi bave istraživanjima iz oblasti koje su utvrđene kao prioritetne naučnoistraživačke djelatnosti i to: održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane, energija i održiva životna sredina, održivi i zdravstveni turizam, nauka, obrazovanje i klutura, medicina i zdravlje i dr.

U Izveštaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da su za implementaciju predmetnog Programa procijenjena sredstva u ukupnom iznosu od 1.000.000,00€, za period 2025 - 2028. godine.

Za 2025. godinu potrebna su sredstva u iznosu od 400.000,00€ i ista su obezbijedena Zakonom o izmjenama Zakona o budžetu za 2025. godinu kod potrošačke jedinice Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija na aktivnosti Novi programi i konkursi za nauku i istraživanje (programski kod 19 040 001 003) na izdatku 4319 - Ostali transferi institucijama.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na Predlog programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, uz napomenu da će iznos sredstava potreban u narednim godinama biti predmet razmatranja prilikom izrade godišnjeg budžeta o zakonu.

Takođe, upućujemo na odredbe Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, član 40, kojim se uređuje da ugovorene obaveze moraju biti usklađene sa planiranim i odobrenim sredstvima, kao i da je budžetski izvršilac odgovoran za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA
NAZIV PROPISA	Program stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori
1. Definisanje problema - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
-Vlada Crne Gore u 2024. godini usvojila je Strategiju naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028. sa Akcionom planom za period 2024-2025. godine, koja predstavlja najznačajniji sektorski strateški dokument za oblast nauke i istraživanja. Strategija utvrđuje tri strateška cilja, od kojih se drugi strateški cilj odnosi na „Jačanje ljudskih resursa i institucionalnih kapaciteta u oblasti nauke i istraživanja.” Radi postizanja ovog strateškog cilja prepoznat je, između ostalog, i Operativni cilj 2.1. Operativni cilj 2.1: Podrška angažovanju mladih istraživača i istraživačica, a u okviru njega Aktivnost 2.1.1 Realizacija Programa stipendija za doktorska istraživanja za izvrsnost. Programom rada Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija za 2025. godinu; II Oblast nauke i inovacija, 3. Ostale aktivnosti, za III/IV kvartal 2025. godine utvrđena je realizacija Konkursa za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja. Mnogi doktorandi nemaju dovoljno sredstava za pokrivanje troškova doktorskog istraživanja, što može ograničiti kvalitet njihovih istraživanja i njihovu sposobnost da završe doktorska istraživanja u predviđenom roku. Ovaj program dovodi do unapređenja uslova za funkcionisanje naučnoistraživačke djelatnosti kroz jačanje ljudskih kapaciteta. Ograničena prilika za rad u međunarodnim okruženjima može smanjiti globalnu konkurentnost i primjenu znanja stečenog tokom istraživanja. Rješenje problema bilo bi snaženje međunarodne saradnje kroz predložene aktivnosti. Potrebno je unaprijediti saradnju između univerziteta i privrednog sektora kako bi istraživanja imala direktnu primjenu i doprinosila ekonomiji. Imajući u vidu da se sve više susriječemo sa problemom odlaska mladih ljudi van Crne Gore, ovaj program predstavlja motivaciju za zadržavanje talenata u zemlji. -Uzroci problema su ograničeni budžeti univerziteta i naučnoistraživačkih ustanova koji često ne omogućavaju pokrivanje troškova potrebnih za kvalitetno doktorsko istraživanje. Nedostatak sredstava i prilika za međunarodnu mobilnost ograničavajući je faktor za doktorande da steknu iskustva izvan lokalnog okvira. Nedostatak stimulansa i partnerstava može uzrokovati slabu integraciju istraživanja u privredni sektor. - Posljedice su: Smanjen kvalitet istraživanja: Ograničeni resursi i nedostatak adekvatnog mentorstva mogu	

rezultirati istraživanjima koja nisu dovoljno inovativna.

Produženi rokovi za završavanje studija: Nedostatak sredstava može uzrokovati kašnjenje u završavanju doktorskih studija.

Smanjena konkurentnost: Ograničena mobilnost i slabija povezanost sa međunarodnim istraživačkim mrežama mogu smanjiti konkurentnost istraživača iz Crne Gore na globalnom nivou.

- Oštećeni su:

Doktorandi: zbog nedostatka adekvatnih resursa za istraživanje, što može usporiti njihov napredak, smanjiti kvalitet istraživanja i otežati završavanje studija. Ovi problemi mogu rezultirati smanjenjem njihovih šansi za dalju karijeru i profesionalnog razvoja. Takođe, bez mentorstva i mobilnosti, doktoranti ne mogu ostvariti puni potencijal svojih istraživanja.

Univerziteti i naučnoistraživačke ustanova: zbog smanjenog kvaliteta istraživanja i mogućnosti za prijavljivanje na međunarodne projekte. Ovo može smanjiti njihov ugled, konkurentnost i sposobnost privlačenja novih istraživača i sredstava.

Privredni sektor: bez dovoljno istraživanja i inovacija koje bi mogle proizaći iz doktorskih studija, privredni sektor može propustiti prilike za primjenu novih tehnologija, proizvoda i procesa, što može negativno uticati na njihov razvoj i konkurentnost.

Društvo u cjelini: Smanjenje kvaliteta istraživanja može usporiti opšti napredak društva i ekonomije. Nedostatak naprednih istraživanja može uticati na razvoj novih tehnologija i rješenja koja bi mogla poboljšati kvalitet života i definisati ključne društvene i ekonomske izazove.

- Status quo opcija podrazumijeva:

Ograničen napredak istraživanja: Doktorandi bi i dalje mogli biti ograničeni u resursima i podršci koju primaju, što može negativno uticati na kvalitet i inovativnost njihovih istraživanja.

Smanjena konkurentnost na međunarodnom nivou: Nedostatak međunarodne mobilnosti i partnerstava može nastaviti ograničavati sposobnost doktoranta da doprinese međunarodnim istraživačkim mrežama.

Nedostatak ekonomskih koristi: Bez veće integracije istraživanja u privredu, propuštaju se prilike za komercijalizaciju inovacija i razvoj novih proizvoda i usluga.

Nezadovoljstvo i odlazak istraživača: Neadekvatni uslovi mogu dovesti do nezadovoljstva među doktorantima, što može rezultirati njihovim odustajanjem od istraživačkih karijera ili odlaskom u inostranstvo u potrazi za boljim prilikama.

Smanjenje zainteresovanosti za akademske karijere: Ako se ne poboljšaju uslovi i pruži podrška, može doći do smanjenja interesa za akademske karijere, što može dugoročno uticati na kvalitet i kvantitet istraživačkih kadrova.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Glavni cilj je da se putem dodjele stipendija za izvrsna doktorska istraživanja podstaknu istraživači i istraživačice u ranoj fazi da se bave istraživanjima, a kako bi se ojačali ljudski resursi za istraživanje, inovacije i konkurentnost. Povećanje broja doktoranada koji se bave istraživačkim radom, što će doprineti jačanju ljudskih resursa u istraživačkom sektoru.

Obezbeđivanje podrške i resursa koji su neophodni za kvalitetno istraživanje, što će omogućiti doktorantima da razviju svoje istraživačke vještine i doprinose inovacijama.

Povećanje broja istraživača i istraživačica na univerzitetima u Crnoj Gori. Stipendije mogu privući više mladih istraživača da upišu doktorske studije, povećavajući time broj istraživača na univerzitetima u zemlji. Obezbeđivanje finansijske i profesionalne podrške može smanjiti potrebu za odlaskom u inostranstvo zbog nedostatka resursa.

Internacionalizacija istraživačkog rada. Podsticanje međunarodne mobilnosti kroz stipendije omogućava doktorantima da stiču iskustva i uspostave kontakte sa istraživačima u drugim zemljama. Saradnja sa međunarodnim institucijama i privredom doprinosi globalnoj prepoznatljivosti i integraciji istraživačkog rada iz Crne Gore.

Razmjena znanja između akademskog i privrednog sektora. Kroz saradnju sa privrednim sektorom, istraživanja mogu imati neposredan uticaj na razvoj novih tehnologija, proizvoda i usluga. Povezivanje akademskog i privrednog sektora može doprineti bržem prenošenju inovacija iz istraživačkog rada u komercijalne primjene.

Postizanje značajnih rezultata u istraživanjima. Povećanje kvaliteta i značaja istraživanja kroz adekvatne resurse, mentorstvo i međunarodnu mobilnost, istraživačkih sposobnosti i povećanje konkurentnosti za EU i druge međunarodne fondove.

Ojačanje kapaciteta za apliciranje i učešće u EU fondovima. Doktoranti će biti osposobljeni da razvijaju projekte i aplikacije za EU fondove, što može donijeti dodatna sredstva za istraživanje. Kvalitetno istraživanje i internacionalna saradnja povećavaju šanse za uspješno dobijanje finansiranja iz EU i drugih međunarodnih izvora.

- Strategija naučnoistraživačke djelatnosti 2024-2028 (Strategija naučnoistraživačke djelatnosti 2024-2028 (www.gov.me)) fokusira se na jačanje ljudskih resursa za istraživanje, inovacije i konkurentnost. Dodjelom stipendija, cilj je povećati broj istraživača i unaprijediti kvalitet istraživačkog rada, što direktno podržava ovu Strategiju. Strategija utvrđuje međunarodnu saradnju i mobilnost istraživača. Program stipendija uključuje period međunarodne mobilnosti, što je u skladu sa ciljevima Strategije. Takođe, Strategija naglašava važnost povezivanja akademskog i privrednog sektora, što se postiže kroz saradnju sa privrednim društvima.

Strategija utvrđuje tri strateška cilja, od kojih se drugi strateški cilj odnosi na „Jačanje ljudskih resursa i institucionalnih kapaciteta u oblasti nauke i istraživanja”. Radi postizanja ovog strateškog cilja prepoznat je, između ostalog, i Operativni cilj 2.1. Operativni cilj 2.1: Podrška angažovanju mladih istraživača i istraživačica, a u okviru njega Aktivnost 2.1.1 Realizacija Programa stipendija za doktorska istraživanja za izvrsnost.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

-Obaveza donošenja propisa utvrđena je Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti 2024-2028, kao i Programom rada Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija za 2025. godinu; II Oblast nauke i inovacija, 3. Ostale aktivnosti, za III/IV kvartal 2025. godine utvrđena je realizacija Konkursa za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja.

-Preferirana opcija je donošenje Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, koja odgovara potrebama naučnoistraživačke zajednice i koja će omogućiti doktorandima

da realizuju kvalitetna doktorska istraživanja.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Direktni uticaj na subjekte: istraživače/istraživačice u ranoj fazi karijere (doktorandi/doktorantkinje), mentore i univezitete.

Pozitivni uticaji na doktorande - Finansijska Podrška: Doktoranti će primati mjesečnu stipendiju od 1.000 €, što će im omogućiti da se posvete istraživačkom radu bez potrebe za dodatnim zaposlenjem. Kvalitetna istraživanja: Osiguranje sredstava za istraživanje i mobilnost poboljšava kvalitet istraživanja i omogućava pristup najnovijim resursima i tehnologijama. Internacionalizacija: Period međunarodne mobilnosti će omogućiti doktorantima da se upoznaju s najboljim praksama i razviju profesionalne kontakte na međunarodnom nivou.

Pozitivni uticaji na mentore i univerzitete - Povećanje ljudskih resursa: Mentorima će biti omogućena dodatna podrška kroz sredstva za istraživanje i mobilnost, što može poboljšati kvalitet istraživačkog rada. Razvoj profesionalnih veza: Univerziteti i mentori će imati priliku za jačanje međunarodnih veza i saradnje, što može unaprijediti njihov istraživački profil i reputaciju.

Indirektni uticaj na subjekte: univerziteti/akademska zajednica, privatni sektor i društvo

Pozitivni uticaji na akademsku zajednicu i univerzitete - Kvalitet istraživanja na univerzitetima će se poboljšati, što može dovesti do većih akademskih dostignuća i većeg broja publikacija. Univerziteti će poboljšati svoju reputaciju kao istraživačke institucije kroz uspješne projekte i međunarodnu saradnju.

Pozitivni uticaji na privatni sektor - Privatni sektor može imati koristi od saradnje sa istraživačkim timovima i integracije novih tehnologija i inovacija razvijenih kroz istraživanje. Očekuje se da će nove tehnologije i proizvodi koji nastaju iz istraživanja doprinijeti konkurentnosti.

Pozitivni uticaji na društvo u cjelini - Društvo će imati koristi od povećanih istraživačkih kapaciteta, novih tehnologija i inovacija koje će poboljšati kvalitet života. Razvijeni istraživački kapaciteti doprinose obrazovanju i profesionalnom razvoju budućih istraživača.

Nema direktnih i indirektnih negativnih uticaja.

-Primjena Programa neće izazvati troškove građanima i privredi. Doktorandi ne snose dodatne troškove kao rezultat primjene propisa, jer će primati stipendiju, koja pokriva troškove zarade, školarine i sredstva za doktorsko istraživanje, a što pokriva njihove osnovne potrebe.

-Pozitivne posljedice donošenja propisa, uključujući jačanje ljudskih resursa za istraživanje, povećanje broja kvalifikovanih istraživača, internacionalizaciju i razvoj novih tehnologija, generalno opravdavaju troškove koji će nastati.

Koristi od unapređenja istraživačke infrastrukture i kapaciteta u akademskom i privrednom

spровоđenje Programa, Javni poziv za evaluatore, organizovaće proces ocjene prijava i sprovesti proces odobravanja/odbijanja prijava.

Glavni inikator je ukupan broj stipendija koje su dodijeljene doktorandima. Broj objavljenih radova u recenziranim časopisima, citiranost radova, i postignuti istraživački rezultati. Količina i kvalitet istraživačkih publikacija i priznanja koje su stipendisti dobili. Broj stipendista koji su ostvarili međunarodnu mobilnost. Broj projekata i istraživačkih saradnji sa međunarodnim partnerima i privredom. Broj zajedničkih istraživačkih projekata, konferencija i radnih sastanaka u kojima su stipendisti učestvovali. Broj novih istraživača koji su postali aktivni u relevantnim istraživačkim područjima. Broj doktoranata koji su završili svoje studije i nastavili sa istraživačkim radom ili karijerama u relevantnim oblastima. Efikasnost korišćenja finansijskih sredstava dodeljenih za istraživanje i stipendije. Praćenje budžetskih izdataka kako bi sredstva bila korišćena prema planu i pravilima.

Ministarstvo će na godišnjem nivou pripremati izvještaj o realizaciji Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, koji će činiti sastavni dio godišnjeg Izvještaja o radu Ministarstva, koje usvaja Vlada Crne Gore. Takođe, Ministarstvo će organizovati ocjenu godišnjih i završnog izvještaja stipendista.

Nakon završetka realizacije Programa, Ministarstvo će realizovati eksternu evaluaciju Programa, a finansijska sredstva za potrebe evaluacije biće obezbijeđena iz nacionalnog budžeta i biće blagovremeno planirana u budžetu za godinu u kojoj bude prispjela obaveza iste.

Datum i mjesto

08. oktobar 2025. godine, Podgorica

Starješina organa

Andela Jakšić Stojanović

MINISTARKA

prof. dr Anđela Jakšić Stojanović

sektoru pružiće dugoročne ekonomske i društvene koristi koje opravdavaju investiciju u ovom Programu.

-Finansiranje doktorskih istraživanja ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata.

-Kada su u pitanju administrativna opterećenja i biznis barijera, implementacija predmetnog dokumenta ne podrazumijeva dodatnu administrativnu opterećenost i ne proizvodi biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

Ukupna vrijednost Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja 2025 iznosi 1.000.000,00 € za period 2025-2028, dok je za 2025. godinu planiran iznos od 400.000,00 €, za potrebe finansiranja prve godine istraživanja po osnovu odobrenih stipendija po ovom programu, odnosno pratećem Konkursu.

Realizacija planiranih aktivnosti u 2025. godini, ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih budžetskih sredstava, već su sredstva u iznosu od 400.000,00 € za 2025. godinu odobrena Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu, i to: Org. kod 40701 – Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Program 19 040 Razvoj nauke i tehnologije, Potprogram 19 040 001 Naučnoistraživačka djelatnost, Aktivnost 19 040 001 003 Novi programi i konkursi za nauku i istraživanje, 431-9 Ostali transferi institucijama.

Bespovratna sredstva u vidu stipendija za projekte doktorskih istraživanja izvrsnih studenata/studentkinja doktorskih studija, odnosno doktoranada i doktorantkinja, koji su u studijskoj 2025/2026. upisali doktorske studije na univerzitetima u Crnoj Gori dodjeljuju se na period do tri godine. Ne dodjeljuju se jednokratno, već po istraživačkoj godini. Ovo znači da će do kraja 2025. godine biti uplaćena sredstva za prvu istraživačku godinu, dok uplata preostalih sredstava iz Programa prispijeva po završetku izvještajnih perioda (nakon završetka svake istraživačke godine), i to: u prvom kvartalu 2027. godine i u prvom kvartalu 2028. godine.

Za potrebe sprovođenja i finansiranja ovog programa, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

raspisaće Konkurs za stipendije za doktorska istraživanja za izvrsnost.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Jesu, neophodna finansijska sredstva obezbijeđena su u budžetu za tekuću fiskalnu godinu.

Realizacija planiranih aktivnosti u 2025. godini, ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih budžetskih sredstava, već su sredstva u iznosu od 400.000,00 € za 2025. godinu odobrena Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu, i to: Org. kod 40701 – Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Program 19 040 Razvoj nauke i tehnologije, Potprogram 19 040 001 Naučnoistraživačka djelatnost, Aktivnost 19 040 001 003 Novi programi i konkursi za nauku i istraživanje, 431-9 Ostali transferi institucijama.

Usvajanje propisa ne predviđa donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

Program stipendija za doktorska istraživanja za izvrsnost podrazumijeva podršku razvoju naučnoistraživačke djelatnosti, između ostalog i snaženje ljudskih resursa, saradnje nauke, ali se njegovom primjenom neće ostvariti prihod i za budžet Crne Gore.

Metodologija podrazumijeva sve troškove koji se mogu pojaviti tokom realizacije doktorskih istraživanja, a to su:

- Troškovi zapošljavanja stipendiste/stipendistkinje (ako je primjenjivo, odnosno ako nije već zapošljen u nekoj instituciji/organizaciji u Crnoj Gori) - neto iznos 1000 € mjesečno.
- Materijalni troškovi istraživanja - Svaka stipendija pokriva troškove istraživanja do 15.000 € godišnje.
- Troškovi školarine (koji treba da budu usaglašeni sa crnogorskim univerzitetima po povoljnijim uslovima).

Ministarstvo finansija je konsultovano kroz RIA obrazac.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertaska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

Prilikom izrade Programa nije korištena ekspertaska podrška, već je cjelokupan proces vodio tim Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija – Resor nauke, a usklađen je u potpunosti sa prošlogodišnjim Programom koji je bio podržan kroz ekspertsku pomoć Svjetske banke (BEST).

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Potencijalnih prepreka za implementaciju programa nema.

Da bi se ispunili ciljevi propisa o dodjeli stipendija za doktorska istraživanja za izvrsnost, potrebno je preduzeti niz mjera tokom primjene Programa. Ministarstvo će: raspisati Konkurs za

Crna Gora

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 410 100
fax: +382 20 410 101
www.gov.me/mps

P R E D L O G

PROGRAM STIPENDIJA IZVRSNOSTI ZA DOKTORSKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI

Oktobar, 2025. godine

Sadržaj

UVOD.....	2
<i>Osnov za donošenje Programa</i>	<i>2</i>
<i>Obrazloženje potrebe za donošenjem Programa.....</i>	<i>3</i>
I OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU STIPENDIJA IZVRSNOSTI ZA DOKTORSKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI.....	4
<i>1.1 Predmet i ciljevi Programa</i>	<i>4</i>
<i>1.2 Opšte karakteristike Programa.....</i>	<i>4</i>
<i>1.3 Prioritetne oblasti istraživanja.....</i>	<i>5</i>
<i>1.4 Finansijski okvir Programa</i>	<i>5</i>
<i>1.5 Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi</i>	<i>6</i>
<i>1.6 Uslovi za prijavljivanje</i>	<i>7</i>
<i>1.7 Sadržaj prijave</i>	<i>7</i>
<i>1.8 Kriterijumi za ocjenu prijava</i>	<i>8</i>
<i>1.9 Proces izbora evaluatora/evaluatorki</i>	<i>10</i>
<i>1.10 Postupak ocjene prijava</i>	<i>11</i>
<i>1.11 Rokovi za realizaciju stipendije.....</i>	<i>12</i>
<i>1.12 Način i rok za dostavljanje prijava.....</i>	<i>12</i>
<i>1.13 Proces ugovaranja.....</i>	<i>12</i>
II IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE STIPENDIJA	13
III NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA	14

UVOD

Osnov za donošenje Programa

Vlada Crne Gore u julu 2024. godine usvojila je **Strategiju naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028 sa Akcionom planom za period 2024-2025. godine**¹, koja predstavlja najznačajniji sektorski strateški dokument za oblast nauke i istraživanja.

Strategija utvrđuje tri strateška cilja, od kojih se drugi strateški cilj odnosi na „**Jačanje ljudskih resursa i institucionalnih kapaciteta u oblasti nauke i istraživanja**“. Radi postizanja ovog strateškog cilja prepoznat je, između ostalog, i **Operativni cilj 2.1: Podrška angažovanju mladih istraživača i istraživačica**, a u okviru njega **Aktivnost 2.1.1 Realizacija Programa stipendija za doktorska istraživanja za izvrsnost**. Glavni cilj ove aktivnosti je da se putem dodjele stipendija za doktorska istraživanja za izvrsnost podstaknu istraživači i istraživačice u ranoj fazi da se bave istraživanjima, a kako bi se osnažili ljudski resursi u istraživanjima i inovacijama, povećao broj mladih istraživača i istraživačica, te ojačala razmjena znanja između akademskog i privrednog sektora, kao i internacionalizacija istraživačkog rada.

Strategija je utvrdila i **prioritete naučnoistraživačke djelatnosti**, i to:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
- Energija i održiva životna sredina;
- Održivi i zdravstveni turizam;
- Nauka, obrazovanje i kultura;
- Medicina i zdravlje;
- Socio-politički i socio-ekonomski izazovi crnogorskog društva;
- Novi materijali, tehnologije, proizvodi i servisi;
- Upravljanje rizicima od prirodnih nepogoda; i
- Informaciono-komunikacione tehnologije.

Programom rada Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija za 2025. godinu²; II Oblast nauke i inovacija, 3. Ostale aktivnosti, za III/IV kvartal 2025. godine utvrđena je realizacija Konkursa za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja.

Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službeni list Crne Gore“, br. 51/25,)³, članom 11 utvrđeno je da se sredstva iz budžeta države opredijeljena za finansiranje, odnosno sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti raspodjeljuju se na osnovu javnog konkursa koji raspisuje Ministarstvo, te da se Konkurs objavljuje na internet stranici Ministarstva i putem drugih relevantnih sredstava informisanja javnosti. Nadalje, definisano je da uslove za odobravanje i način korišćenja sredstava propisuje Ministarstvo.

S tim u vezi, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija kandidovalo je za usvajanje **Program stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori za 2025. godinu**.

Kada su u pitanju EU integracije, za oblast nauke i istraživanja, jedan od ključnih ciljeva je **potpuna integracija u Evropski istraživački prostor (European Research Area – ERA)**. Tako je u dokumentu „**Program politike Evropskog istraživačkog prostora 2025–2027**“, u

¹ <https://www.gov.me/clanak/strategija-naučnoistraživačke-djelatnosti-2024-2028>

² <https://www.gov.me/dokumenta/c72856e6-27ca-47d4-91d0-7a5afc296971>

³ <https://www.gov.me/dokumenta/5c4b5ef6-ee85-4730-a407-960ba02b0d5f>

dijelu strukturnih ERA politika i ERA aktivnosti, prepoznata Prioritetna oblast 14: „**Produbljivanje istinskog funkcionisanja internog tržišta znanja**“, Akcija 4 koja glasi: „**Učiniti istraživačke karijere privlačnijim i održivijim, i podržati mobilnost**“. Ključne inicijative u okviru ove akcije odnose se na unapređenje uslova rada istraživača/istraživačica, jačanje vještina, zapošljivosti i atraktivnosti istraživačke karijere, podsticanje mobilnosti uopšte, te podsticanje prepoznatljivosti istraživačke profesije. Ciljevi Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori nadovezuju se upravo na prethodno navedene pravce razvoja kada je u pitanju podsticanje razvoja istraživačkih karijera.

Obrazloženje potrebe za donošenjem Programa

Dugoročni razvoj naučnoistraživačke djelatnosti zavisi, prije svega, od baze i kvaliteta ljudskih resursa, pa je ulaganje u njihovu izvrsnost jedan od ključnih strateških pravaca u oblasti naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore.

Kako bi se stvorili adekvatni uslovi i omogućio razvoj naučnoistraživačke djelatnosti, potrebno je da se istraživačima/istraživačicama i naučnicima/naučnicama omoguće atraktivni uslovi za rad, kao i adekvatni instrumenti za podršku u razvoju njihove karijere. Naime, osnaživanje naučnoistraživačkih karijera ostvaruje se razvijanjem i promovisanjem atraktivnih i održivih uslova za rad, što nadalje doprinosi i implementaciji snažnog ciklusa znanja u naučnoistraživački sistem Crne Gore, čime će se dodatno povećati njena atraktivnost na evropskoj sceni. Stvaranje ovakvih uslova omogućava reprezentativna istraživanja i prihvatanje inovativnih evropskih izazova, odnosno stvaranje privlačnog istraživačkog ambijenta, za mlade istraživače/istraživačice i naučnoistraživačku zajednicu i predstavlja osnovni uslov za dugoročnu održivu konkurentnost, kao i motivaciju za zadržavanje talenata u zemlji.

Program stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori predstavlja odgovor na gore navedene potrebe sistema naučnoistraživačke djelatnosti i u skladu je sa zakonskim i strateškim okvirom Crne Gore i trendovima i standardima u ovoj oblasti na nivou Evropske unije.

I OSNOVNE INFORMACIJE O PROGRAMU STIPENDIJA IZVRSNOSTI ZA DOKTORSKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI

1.1 Predmet i ciljevi Programa

Predmet Programa je dodjela bespovratnih sredstava u vidu stipendija za projekte doktorskih istraživanja izvrsnih studenata/studentkinja doktorskih studija, odnosno doktoranada/doktorantinja, koji su u studijskoj 2025/2026. upisali doktorske studije na univerzitetima u Crnoj Gori.

Ciljevi Programa su:

- Jačanje ljudskih resursa za istraživanje i inovacije;
- Proširenje baze istraživača/istraživačica u Crnoj Gori;
- Zadržavanje i privlačenje mladih u Crnoj Gori;
- Razmjena znanja između akademskog i privrednog sektora;
- Podsticanje konkurentnosti akademskog i privrednog sektora; i
- Internacionalizacija naučnoistraživačkog rada.

Studenti/studentkinje doktorskih studija kroz ovaj program treba da postignu značajne rezultate u istraživanjima, imaju intenzivnu saradnju sa istraživačkim timom, prije svega mentorom/mentorkom, putem mobilnosti ojačaju veze istraživačkog tima sa međunarodnim partnerima ili partnerima u privredi i jačaju kapacitete, kako bi mogli da doprinesu razvoju istraživačkog rada u konkretnoj oblasti u Crnoj Gori, kao i da pripremaju projektne prijave za EU fondove za istraživanje i inovacije i učestvuju u njima.

1.2 Opšte karakteristike Programa

Kroz ovaj Program finansiraće se studenti/studentkinje doktorskih studija koji su u studijskoj 2025/2026. upisali doktorske studije na univerzitetima u Crnoj Gori koji su zaposleni u institucijama/organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori, kao i nezaposlena lica.

Stipendija se dodjeljuje na period do tri (3) godine.

Univerzitet – ustanova domaćin stipendiste/stipendistkinje podnosi prijavu Ministarstvu za studenta/studentkinju doktorskih studija, koji je u studijskoj 2025/2026. upisao/upisala doktorske studije. U prijavi je potrebno navesti privremenog/u mentora/ku koji/a će pratiti rad doktoranda/doktorantkinje u početnoj fazi doktorskih studija, a do određivanja mentora/ke.

Preporučuje se da je u prijavi projekta identifikovan i supervizor/ka/ko-mentor/ka studenta/studentkinje doktorskih studija u partnerskoj ustanovi u kojoj će se realizovati mobilnost (univerzitet/druga naučnoistraživačka ustanova van Crne Gore ili privredno društvo u Crnoj Gori ili inostranstvu).

Nadzor nad radom studenta/studentkinje doktorskih studija u toku trajanja stipendije je obaveza mentora/mentorke.

Univerzitet – ustanova domaćin u obavezi je da obezbijedi uslove za rad studenta/studentkinje doktorskih studija u skladu s Evropskom poveljom o istraživačima i Kodeksom ponašanja

poslodavaca prilikom zapošljavanja istraživača⁵, kao što su: obezbjeđivanje vremena mentora/mentorke za rad sa stipendistom/stipendistkinjom, pristup laboratorijama i opremi radi istraživanja, pristup informacionim i bibliotečkim resursima, prostor za rad i ostale uslove definisane ugovorom o stipendiranju.

Program će se sprovesti putem Konkursa za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori.

1.3 Prioritetne oblasti istraživanja

Program se oslanja na **prioritete naučnoistraživačke djelatnosti utvrđene Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore 2024-2028**, a to su:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;
- Energija i održiva životna sredina;
- Održivi i zdravstveni turizam;
- Nauka, obrazovanje i kultura;
- Medicina i zdravlje;
- Socio-politički i socio-ekonomski izazovi crnogorskog društva;
- Novi materijali, tehnologije, proizvodi i servisi;
- Upravljanje rizicima od prirodnih nepogoda; i
- Informaciono-komunikacione tehnologije.

Ovo znači da predmet projekata doktorskih istraživanja mora biti iz nekog od gore navedenih prioriteta naučnoistraživačke djelatnosti.

1.4 Finansijski okvir Programa

Ukupna vrijednost Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja 2025 iznosi 1.000.000,00 € za period 2025-2028, dok je za **2025. godinu planiran iznos od 400.000,00 €**, za potrebe finansiranja prve godine istraživanja po osnovu odobrenih stipendija po ovom programu, odnosno pratećem Konkursu.

Sredstva u iznosu od 400.000,00 € za 2025. godinu odobrena su **Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu⁶**, i to: **Org. kod 40701 – Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Program 19 040 Razvoj nauke i tehnologije, Potprogram 19 040 001 Naučnoistraživačka djelatnost, Aktivnost 19 040 001 003 Novi programi i konkursi za nauku i istraživanje, 431-9 Ostali transferi institucijama.**

Uplata preostalih sredstava iz Programa prispijeva po završetku izvještajnih perioda (nakon završetka svake istraživačke godine), i to: u prvom kvartalu 2027. godine i u prvom kvartalu 2028. godine.

Bespovratna sredstva u vidu stipendija za projekte doktorskih istraživanja izvrsnih studenata/studentkinja doktorskih studija, odnosno doktoranada i doktorantkinja, koji su u studijskoj 2025/2026. upisali doktorske studije na univerzitetima u Crnoj Gori **dodjeljuju se na period do tri godine.**

⁵ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d02f13fa-4bb8-4f33-90ee-fc20df447cfc/language-en>

Za potrebe sprovođenja i finansiranja ovog programa, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija raspisuje **Konkurs za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori** (Prilog 2).

1.5 Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi

Stipendija za projekte doktorskih istraživanja izvrsnih studenata/studentkinja doktorskih studija u Crnoj Gori, podrazumijeva sljedeće prihvatljive troškove:

- **Troškovi mjesečne zarade za studenta/studentkinju doktorskih studija**, koji/a se zapošljava na crnogorskom univerzitetu po osnovu ovog programa/konkursa, u iznosu **neto 1.000,00 €**.

Napomena: Mentor/mentorka, kao i studenti/studentkinje nižih nivoa studija koji mogu učestvovati u predmetnom doktorskom istraživanju, ne mogu ostvariti pravo na naknadu za rad na projektu dokorskog istraživanja.

- **Troškovi istraživanja u bruto iznosu od 15.000,00 € na godišnjem nivou**. U troškove istraživanja spadaju sljedeći troškovi:
 - Troškovi naknade za studiranje (školarine), koja će biti određena u skladu sa Sporazumima o implementaciji Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori;
 - Materijalni troškovi istraživanja (oprema/materijali za istraživanje i sl.):
 - U okviru projekta dokorskog istraživanja prihvatljivi su troškovi nabavke jednog računara, isključivo za potrebe rada doktoranda/doktorantkinje;
 - Troškovi publikacija i diseminacije – troškovi povezani s objavljivanjem rezultata istraživanja u časopisima ili njihovim predstavljanjem na konferencijama;
 - Troškovi prikupljanja i analize podataka (troškovi za pribavljanje ili pristup podacima, kao i softver ili usluge potrebne za analizu podataka), kao i troškovi pripreme i/ili obrade materijalnih uzoraka;
 - Troškovi etičkog odobrenja – bilo koje naknade vezane za dobijanje etičkog odobrenja za istraživanje koje uključuje ljude ili životinje;
 - Troškovi mobilnosti:
 - Troškovi studijskog boravka – isključivo sredstva za mobilnost doktoranda/doktorantkinje;
 - Putni troškovi doktoranda/doktorantkinje, mentora/mentorke i studenta/studentkinje osnovnih/specijalističkih/master/magistarskih studija.

Napomena:

- Mentor/mentorka doktoranda može koristiti sredstva u iznosu do 2.500,00 € godišnje za putne troškove koji su usko povezani sa projektom dokorskog istraživanja.
- Student/studentkinja osnovnih/specijalističkih/master/magistarskih studija može koristiti sredstva u iznosu do 1.500,00 € godišnje za putne troškove koji su usko povezani sa projektom dokorskog istraživanja.

Studenti/studentkinje doktorskih studija koji su u studijskoj 2025/2026. upisali doktorske studije na univerzitetima u Crnoj Gori, koji su zaposleni u institucijama/organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori, mogu ostvariti pravo samo na troškove istraživanja, ne i na troškove zarade.

1.6 Uslovi za prijavljivanje

Uslovi za prijavljivanje kandidata/kandidatkinja su:

- Da kandidat/kandidatkinja ima crnogorsko državljanstvo ili stalni boravak u Crnoj Gori;
- Da kandidat/kandidatkinja ima do 40 godina života do isteka roka za podnošenje prijave;
- Da kandidat/kandidatkinja ima minimalnu prosječnu ocjenu 8 zasebno na svim nivoima studija (osnove/specijalističke/master/magistarske, integrisane), na kojima je stekao/stekla 300 ECTS, kao uslov za upis na doktorske studije;
- Da je kandidat/kandidatkinja upisao/la doktorske studije u studijskoj 2025/2026. na jednom od univerziteta u Crnoj Gori;
- Da je nezaposleno lice ili zaposleni u instituciji/organizaciji sa sjedištem u Crnoj Gori;
- Da postoji obostrano interesovanje kandidata/kandidatkinje i privremenog mentora/mentorke za realizaciju dokorskog istraživanja, iskazano kroz zajedničku pripremu prijave i podnošenje prijave od strane ustanove domaćina na kojoj će biti realizovano doktorsko istraživanje;
- Da je angažovanje budućeg/e stipendiste/stipendistkinje u ustanovi domaćinu integralni dio njegovog dokorskog istraživanja;
- Da se budući stipendista/stipendistkinja u toku trajanja stipendije bavi istraživačkim radom u ustanovi domaćinu; i
- Da plan realizacije projekta dokorskog istraživanja po osnovu koga se dodjeljuje stipendija uključuje najmanje 3 mjeseca međunarodne mobilnosti u naučnoj ustanovi u inostranstvu ili intesektorske mobilnosti u privrednom društvu u Crnoj Gori ili inostranstvu, radi usavršavanja.

1.7 Sadržaj prijave

Prijava treba da sadrži:

- Potpisan i pečatiran/Elektronski potpisan Prijavni obrazac (Prilog 3, 3a) na crnogorskom i engleskom jeziku;
- Finansijski plan stipendije u excel formatu (Prilog 4, 4a) na crnogorskom i engleskom jeziku;
- Biografije (CV u Europass formatu) kandidata, privremenog mentora i studenta/studentkinje osnovnih/master/magistarskih studija, ukoliko je uključen/a u istraživanje, na engleskom jeziku;
- Motivaciono pismo studenta/studentkinje doktorskih studija na engleskom jeziku;
- Pismo preporuke od strane privremenog mentora/mentorke na doktorskim studijama na engleskom jeziku;
- Potvrda o planiranom istraživačkom boravku u naučnoj ustanovi u inostranstvu ili u privrednom društvu u Crnoj Gori ili inostranstvu u trajanju od najmanje 3 mjeseca, koja

ustanove ili Pozivno pismo naučne ustanove u inostranstvu ili privrednog društva u Crnoj Gori ili inostranstvu za mobilnost u trajanju od najmanje 3 mjeseca, na crnogorskom ili engleskom jeziku;

- Ovjerene kopije diploma/uvjerenja o stečenom visokom obrazovanju, dodaci diploma i ostali obrazovni sertifikati, za stečenih 300 ECTS, na osnovu kojih je kandidat/kinja upisan/a na doktorske studije;
- Potvrda da je kandidat/kandidatkinja student/studentkinja doktorskih studija koji/a je u studijskoj 2025/2026. upisao/la doktorske studije na univerzitetu u Crnoj Gori;
- Potvrda da je kandidat/kandidatkinja u radnom odnosu u instituciji/organizaciji sa sjedištem u Crnoj Gori, odnosno potvrda iz Zavoda za zapošljavanje, ukoliko je riječ o nezaposlenom licu; i
- Kopija biometrijske lične karte/uvjerenje o državljanstvu/uvjerenje o stalnom boravku.

1.8 Kriterijumi za ocjenu prijava

Ocjena prijava projekata doktorskih istraživanja vrši se na osnovu četiri glavna kriterijuma, koji obuhvataju skup jasno definisanih potkriterijuma, kako slijedi u daljem tekstu:.

I. Kvalitet kandidata/kandidatkinje, privremenog mentora/mentorke i ustanove domaćina

Procjenjuje se naučni i profesionalni kvalitet kandidata, kompetencije privremenog mentora i istraživački kapacitet ustanove domaćina.

Potkriterijumi:

1.1. Kvalitet kandidata/kandidatkinje – akademski uspjeh, motivisanost, dosadašnje istraživačko iskustvo, publikacije, nagrade i potencijal za samostalan istraživački rad.

1.2. Kompetencije privremenog mentora/mentorke – naučni doprinos, iskustvo u mentorstvu i nacionalnim i međunarodnim projektima, sposobnost da pruži kvalitetnupodršku doktorandu.

1.3. Istraživački kapacitet ustanove domaćina – dostupnost infrastrukture, istraživačke opreme, bibliotečkih i laboratorijskih resursa, kao i spremnost ustanove da podrži realizaciju istraživanja i mobilnosti.

Skala ocjenjivanja:

5 – Izuzetno visok kvalitet kandidata, mentora i istraživačkog okruženja.

4 – Vrlo dobar kvalitet sa manjim nedostacima.

3 – Dobar kvalitet, uz vidljive oblasti za unapređenje.

2 – Ograničen kvalitet, bez jasnih garancija za uspješno sprovođenje istraživanja.

1 – Nedovoljan kvalitet ili neadekvatni uslovi.

II. Originalnost i inovativnost oblasti i teme dokorskog istraživanja

Procjenjuje se naučna relevantnost, inovativnost i potencijal teme za doprinos razvoju nauke i istraživanja.

Potkriterijumi:

2.1. Originalnost i naučna vrijednost – u kojoj mjeri istraživanje doprinosi razvoju novih znanja, pristupa ili metodologije u odnosu na postojeća istraživanja.

2.2. Inovativni aspekti i multidisciplinarnost – da li tema povezuje različite discipline i otvara mogućnosti za primjenu rezultata u praksi.

2.3. Relevantnost i usklađenost sa nacionalnim prioritetima – da li je tema prepoznata u okviru prioritetnih oblasti naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore definisane Strategijom 2024–2028..

Skala ocjenjivanja:

5 – Istraživanje je izrazito inovativno i predstavlja značajan doprinos nauci i društvu.

4 – Istraživanje je originalno i donosi jasne inovativne elemente.

3 – Istraživanje ima djelimične inovativne elemente, ali nedovoljno izražene.

2 – Ograničen inovativni potencijal.

1 – Istraživanje ne pokazuje inovativnost niti doprinos oblasti.

III. Plan rada, način usavršavanja i očekivani rezultati istraživanja

Procjenjuje se realnost i kvalitet plana istraživanja, definisanost ciljeva i aktivnosti, te planirani rezultati i efekti usavršavanja.

Potkriterijumi:

3.1. Preglednost i izvodljivost plana rada – logičnost strukture i vremenskog okvira, usklađenost aktivnosti i očekivanih rezultata, realnost u pogledu resursa i rokova.

3.2. Način usavršavanja i mobilnost – plan usavršavanja na ustanovi i u okviru međunarodne mobilnosti, stepen relevantnosti izabrane institucije za usavršavanje, te podrška supervizora/ke/ko-mentora/ke studenta/studentkinje doktorskih studija u partnerskoj ustanovi i očekivani doprinos profesionalnom razvoju kandidata-.

3.3. Očekivani rezultati istraživanja – planirani naučni i praktični rezultati (publikacije, učešće na konferencijama, doprinos zajednici, inovativni rezultati).

Skala ocjenjivanja:

5 – Plan rada i mobilnosti izuzetno dobro strukturisani, realni i visoko kvalitetni rezultati očekivani.

4 – Vrlo dobar plan, uz manja ograničenja u definisanju rezultata ili rokova.

3 – Dobar plan sa jasnoćom osnovnih aktivnosti, ali nedovoljno razrađeni rezultati.

2 – Nejasan i djelimično izvodljiv plan.

1 – Plan rada nije jasan, ni realno ostvariv.

IV. Finansijski plan projekta

Procjenjuje se realnost i opravdanost predloženog budžeta, usklađenost planiranih troškova sa aktivnostima istraživanja, kao i transparentnost i racionalnost finansijskog plana.

Potkriterijumi:

4.1. Realnost budžeta – da li su planirani troškovi opravdani i srazmjerni ciljevima i aktivnostima projekta.

4.2. Usklađenost finansijskog plana sa aktivnostima i rezultatima – u kojoj mjeri budžet podržava realizaciju planiranih faza istraživanja, mobilnosti i diseminacije.

4.3. Efikasnost i transparentnost – jasnoća obrazloženja troškova i racionalno korišćenje sredstava.

Skala ocjenjivanja:

5 – Budžet je jasan, realan i potpuno usklađen sa planom rada i ciljevima projekta.

4 – Budžet je uglavnom jasan i realan, uz manja odstupanja u pojedinim stavkama.

3 – Budžet je djelimično usklađen sa aktivnostima, potrebna dodatna razrada.

2 – Budžet je nejasan i djelimično nerealističan.

1 – Budžet nije u skladu sa ciljevima i aktivnostima projekta.

Evaluacija prijave vrši se na Obrascu za ocjenu prijave u Prilogu 5, koji je sastavni dio ovog programa.

1.9 Proces izbora evaluatora/evaluatorke

Za potrebe realizacije ovog programa, odnosno pratećeg Konkursa, Ministarstvo će raspisati međunarodni **Poziv za iskazivanje interesovanja za evaluatore/evaluatorke prijava na Konkurs za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori** (Prilog 6), za upis na Listu nezavisnih eksperata.

Ukoliko na Listi nema nezavisnog eksperta za oblast nauka na koju se odnosi program, odnosno projekat ili ako nezavisni ekspert sa Liste nije dostupan, Ministarstvo može pozvati nezavisne eksperte koji se nalaze na javno objavljenim listama nezavisnih eksperata Okvirnog programa Evropske unije za istraživanja i inovacije ili listama nezavisnih eksperata država sa kojima Crna Gora ima uspostavljenu bilateralnu naučno-tehnološku saradnju.

Uslovi za izbor evaluatora/evaluatorke su:

- 1) VIII nivo kvalifikacije obrazovanja, odnosno stepen doktora nauka;
- 2) najmanje dvije godine profesionalnog naučnoistraživačkog iskustva, računajući od dana sticanja naučnog zvanja doktor nauka, u oblasti nauke za koju se prijavljuje;
- 3) najmanje tri objavljene naučne publikacije u časopisima koji su indeksirani u bazama Web of Science Core Collection (WoSCC) ili Scopus, a koje su od značaja za oblast nauke za koju se prijavljuje;
- 4) aktivno znanje pisanog i govornog engleskog jezika, najmanje C1 nivo prema CEFR Global Scale - Zajednički evropski referentni okvir za jezike;
- 5) iskustvo u učešću na najmanje dva istraživačka projekta, od kojih najmanje jedan treba da bude međunarodni projekat finansiran od strane Evropske unije ili drugih međunarodnih izvora;
- 6) iskustvo u ocjenjivanju naučnoistraživačkih programa i/ili projekata ili iskustvo kao recenzent naučnih publikacija koje su od značaja za oblast nauke za koju se prijavljuje.

Naučnoistraživačko iskustvo iz tačke 2 *Uslova za izbor evaluatora/evaluatorke* podrazumijeva rad na univerzitetu, istraživačkom institutu ili srodnoj instituciji, učešće na nacionalnim ili međunarodnim projektima, kao i objavljivanje naučnih radova koji su od značaja za oblast nauke za koju se prijavljuje.

Ministarstvo šalje nezavisnim ekspertima pozivno pismo, obrazac za ocjenjivanje, sažetak projekta i Kodeks ponašanja.

Prije postupka ocjenjivanja prijave, evaluator/evaluatorka na jedinstvenom obrascu dostavlja Ministarstvu Izjavu o nepostojanju sukoba interesa i saglasnost da bude imenovan/a za ocjenjivanje konkretnog projekta. (Prilog 7).

Sukob interesa postoji u slučaju kad je:

- Evaluator/evaluatorka, odnosno njegov/njen bračni ili vanbračni supružnik, partner/partnerka u zajednici života lica istog pola, srodnik/srodnica po krvi u pravoj liniji ili pobočnoj liniji zaključno sa drugim stepenom srodstva, usvojilac ili usvojenik i lice sa kojim živi u istom domaćinstvu, doktorant/doktorantkinja, njegov mentor/mentorka ili član/članica istraživačkog tima, ili zaposleni/zaposlena u ustanovi domaćinu koja je podnijela prijavu projekta;
- Evaluator/evaluatorka u posljednje tri godine ostvario/la saradnju u naučne ili profesionalne svrhe sa doktorandom/doktorantkinjom koji/a je podnio/podnijela prijavu projekta, njegovim/njenom mentorom/mentorkom ili članom/članicom istraživačkog tima, kao i sa ustanovom domaćinom koja je podnijela prijavu projekta.

1.10 Postupak ocjene prijava

Administrativnu provjeru pristiglih prijava na Konkurs vrši Ministarstvo.

Nakon administrativne provjere, sve prijave koje su ispunile uslove utvrđene ovim programom, odnosno Konkursom, biće upućene na evaluaciju od strane evaluatora/evaluatorki iz njihove oblasti ekspertize.

Prijavu individualno ocjenjuju tri evaluatora/evaluatorke na posebnom obrascu (Prilog 5), koji čini sastavni dio ovog Programa.

Evaluatori/evaluatorke ocjenjuju svaki kriterijum za ocjenu na skali od pet brojeva – od 1 do 5, gdje 1 predstavlja najnižu, a 5 najvišu ocjenu. Od evaluatora/evaluatorki se zahtijeva da uz svaku ocjenu dodaju i komentar kojim se obrazlaže dodijeljena ocjena, u obliku koji će svojom formulacijom podnosiocima prijave dati jasnu povratnu informaciju.

Konačna ocjena (K) formira se na osnovu sljedeće formule:

$$K = 0,30I + 0,30II + 0,20III + 0,20IV$$

gdje su I, II, III i IV ocjene od strane tri evaluatora/evaluatorke za odgovarajući kriterijum, te je K konačna ocjena prijave projekta. Konačna ocjena obračunava se zaokruživanjem na dvije decimale. Da bi prijava projekta bila sufinansirana mora imati konačnu ocjenu (K) najmanje 4,00.

Sve projektne prijave čija je konačna ocjena najmanje 4, smatraće se pozitivno ocijenjenim prijavama, a prosječna ocjena eksperata za svaki pojedinačni kriterijum ne smije biti ispod 3,00, dok će se za finansiranje prihvatiti prijave u skladu sa rang listom i raspoloživim budžetom Konkursa.

Ako dvije ili više projektnih prijava budu ocijenjene istim brojem bodova, prednost će imati projektna prijava koja je ocijenjena većim brojem bodova po pojedinačnim kriterijumima, i to

prema redosljedu kojim su kriterijumi navedeni u javnom konkursu i u Potpoglavlju 1.8. ovog programa.

Proces evaluacije prijava sprovode evaluatori/evaluatorke, koje imenuje Ministarstvo na način koji je detaljno opisan u potpoglavlju 1.9 ovog programa.

Ministarstvo će na svojoj internet stranici objaviti dobitnike/dobitnice stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori.

1.11 Rokovi za realizaciju stipendije

Rokovi za realizaciju projekta dokorskog istraživanja za koji su ostvarena bespovratna sredstva u vidu stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, kao i za odbranu doktorske disertacije, biće utvrđeni ugovorom o dodjeli stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja za svakog/u dobitnika/dobitnicu stipendije ponaosob.

1.12 Način i rok za dostavljanje prijava

Način i rok za dostavljanje prijava za stipendije za doktorska istraživanja biće utvrđen u Konkursu za dodjelu stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja.

Konkurs će biti otvoren najmanje 30 dana.

1.13 Proces ugovaranja

Nakon kompletiranja rang liste, Ministarstvo će pripremiti ugovore o dodjeli stipendija za sve kandidate/kandidatkinje koji/e su odabrani/e za finansiranje, u skladu sa redoslijedom sa rang liste i raspoloživim budžetom Programa/Konkursa.

Ugovorne strane će biti Ministarstvo, Ustanova domaćin (univerzitet) i Stipendista/Stipendistkinja, a ugovorom će se utvrditi njihova međusobna prava i obaveze, dok odobrena prijava projekta dokorskog istraživanja i finansijski plan projekta čine sastavni dio ugovora. Nakon potpisivanja ugovora, Ministarstvo donosi Rješenje o isplati sredstava za prvu istraživačku godinu.

II IMPLEMENTACIJA I MONITORING REALIZACIJE STIPENDIJA

Ustanova domaćin u kojoj se realizuje stipendija na godišnjem nivou dostavlja **Godišnji izvještaj o realizaciji stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori s Finansijskim izvještajem**, koji uključuje i Plan rada za narednu godinu, koji priprema stipendista/stipendistkinja u saradnji sa mentorom/mentorkom.

Izvještaj se dostavlja Ministarstvu na Obrascu u Prilogu 9, koji je sastavni dio ovog programa.

Ministarstvo imenuje evaluatora/evaluatorku za ocjenu Godišnjeg izvještaja o realizaciji stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori s Finansijskim izvještajem, koji vrši ocjenu istog na Obrascu u Prilogu 10 ovog programa. Ukoliko je Izvještaj ocijenjen pozitivno, odnosno sa 4 ili više poena od ukupnih 5 poena, Ministarstvo donosi Rješenje o prihvatanju Izvještaja i odobrenju finansiranja naredne istraživačke godine.

Po završetku stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, Ustanova domaćin u kojoj se realizuje stipendija dostavlja Ministarstvu **Završni izvještaj o realizaciji stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori s Finansijskim izvještajem**, na Obrascu u Prilogu 11, koji je sastavni dio ovog programa.

Ministarstvo imenuje evaluatora/evaluatorku za ocjenu Završnog izvještaja o realizaciji stipendije izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori s Finansijskim izvještajem, koji vrši ocjenu istog na Obrascu u Prilogu 12 ovog programa. Ukoliko je Izvještaj ocijenjen pozitivno, odnosno sa 4 ili više poena od ukupnih 5 poena, Ministarstvo donosi Rješenje o prihvatanju Završnog izvještaja i uspješno realizovanoj stipendiji.

Ministarstvo vrši i monitoring realizacije projekta doktorskih istraživanja za koji je ostvarena stipendija, koji se odnosi na provjeru stepena realizacije aktivnosti utvrđenih u prihvaćenoj prijavi projekta doktorskih istraživanja, provjeru realizacije Finansijskog plana, kao i diseminacije rezultata i promocije dodijeljenih stipendija.

III NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA PROGRAMA

Ministarstvo će na godišnjem nivou pripremati izvještaj o realizaciji Programa stipendija izvrsnosti za doktorska istraživanja u Crnoj Gori, koji će činiti sastavni dio godišnjeg Izvještaja o radu Ministarstva, koje usvaja Vlada Crne Gore.

Nakon završetka realizacije Programa, Ministarstvo će realizovati eksternu evaluaciju Programa, a finansijska sredstva za potrebe evaluacije biće obezbijeđena iz nacionalnog budžeta i biće blagovremeno planirana u budžetu za godinu u kojoj bude prispjela obaveza iste.